

DE VREDESTICHTER
DOOR
W. BLOMBERG-ZEEMAN.

„Jongens, dat kan een heerlijk uitstapje worden. Als het nu maar mooi zonnig weer was, dan werd het een reuzedagje van plezier.” Een koppeltje jongens, dat in de stad op school ging en nu langs den dijk naar hun dorp wandelde, redeneerde druk en opgewonden over een naderend pretje. Ze waren met hun zessen.

Klaas en Jan Bork, twee burgemeesterszootjes, Frans Poelgeest, of zooals de dorpingen zeiden: Frans van den dokter, en dan nog Jaap Weert, Gijs Knol en Piet Hummelo.

Wat toch was het geval? De vakantie was op til. En Klaas Bork had aan de club (dat waren de zes dorpingen) voorgesteld om de stadsjongens uit te noodigen tot een pic-nic in een mooi gedeelte van Boschvliet, hun dorpje. De club vond het goed en de stadsjongens waren er over in de wolken. 'tSprak van zelf, dat er nog heel wat te bespreken viel, want de gasten moesten goed ontvangen worden. Natuurlijk moest ieder voor proviand

zorgen, maar tegen den avond zouden allen naar Klei-Hoeve gaan, het huis van burgemeester Bork. Daar zouden ze zich te goed mogen doen aan aardbeien met room. En dan zouden de stadsjongens met den grooten jachtwagen van den Burgemeester worden thuisgebracht. Dat was werkelijk een allerheerlijkst slot.

„Ik hoop maar,” zei Jaap Weert, „dat Paul van Ivenhove dien dag geen roet in 't eten gooit.”

„Waarom zou hij?” vroeg Klaas Bork.

„Je weet toch wel, hoe kleineerend hij altijd tegen Frits Mol doet.”

„Nou ja, dat is op school,” sprak Klaas.

Paul van Ivenhove was de rijkste jongen van de klas en Frits Mol de armste. Paul had altijd een gouverneur gehad, een Franschman, die nu met den oorlog onder de wapens was geroepen. Baron van Ivenhove had zijn eenigen zoon Paul toen op de jongensschool geplaatst.

Ook Frits was door bijzondere omstandigheden op deze school gekomen. Hij had eerst een kostelooze school doorlopen en door zijn buitengewonen ijver en aanleg was hij in het bezit gekomen van een beurs, waardoor hij op deze school verder kon leeren. De moeder van Frits was een weduwe, die een klein kruidenierszaakje dreef.

Het was Paul van Ivenhove een doorn in het oog geweest, dat zoo'n „armelui's kind” met hem in één lokaal zat. En wat hem nog meer hinderde was, dat Frits hem in alle opzichten de loef afstak. De jongens noemden Frits „de prof”, omdat hij gewoonweg altijd wist, wat geen der anderen wist. Paul negeerde hem overal. En och, die Frits was toch zoo'n goedhartig, vriendelijk kereltje, steeds bereid ieder te helpen bij een moeilijke som of een lastige thema.

De andere jongens vreesden, evenals Jaap Weert, dat het meegaan van Paul en Frits een vervelende verhouding teweeg zou brengen. Klaas was echter vol goeden moed en daar Klaas zoo wat de aanvoerder van het troepje was, zette men verder de muizenissen maar uit het hoofd.

De lang verbeide morgen brak eindelijk aan. Reeds voor dag en dauw gingen de dorpsjongens hun gasten tegemoet en toen beklommen ze in de vroolijkste stemming „de Piek”, een der mooiste heuvelen uit den omtrek. Men nam den omtrek eens op, liep om het hardst naar beneden en besloot onder algemeene

instemming om met een paar stevige boterhammen dezen feestdag in te wijden. Daarna hield Klaas een openingsrede. In vrij goed gekozen woorden gaf hij zijn wensch te kennen, dat deze dag er een zou zijn, waaraan ieder later nog met vreugde kon terugdenken. En hij hoopte zeer, dat de band tusschen dorps- en stadsjongens op dezen dag voorgoed zou worden gelegd. Een daverend applaus volgde.

Achtereenvolgens werden nu naar een van te voren opgemaakt programma, verschillende spelletjes gedaan. De morgen vloog om. De reuzenvoorraad proviand, die ieder medegenomen had, bleek al spoedig niet toereikend te zijn. Wat nood? Gijs Knol, het zoontje van een welgestelden boer, liep als een haas naar huis en kwam spoedig terug met een mand vol eigengebakken brood, „boerenstoot” noemde hij het. Nu, dat gaf vastigheid in de maag. Al etende opperde Klaas het plan een jury te benoemen om het laatste nummer van het programma: wedstrijden, te kunnen afwerken. Ieder mocht op een papiertje twee kandidaten schrijven. Wie de meeste stemmen had, werd gekozen. Het was te verwachten, dat Klaas Bork de meeste stemmen op zich vereenigde. Hij bleef voorzitter. Frits Mol werd ook een der jury-leden. Daar Paul niet gekozen werd, dacht Klaas er eerst over, om Frits te kennen te geven voor de eer te bedanken. Al was het maar ter wille van den lieven vrede. Maar neen, als Frits er zich eens gegriefd door voelde, zou het Klaas geweldig spijten. Dien Klaas, die altijd zoo graag geschillen uit den weg wou ruimen. Thuis had hij nog zes broertjes en zusjes, en daar was soms heel wat laveerkunst noodig, om ze allen tevreden te stellen. Hoe vaak had hij al een vechtpartijtje voorkomen of een ruzietje gesust. „Onze vredestitcher,” zei moeder vaak tegen hem. „Mijn Klaas,” sprak zijn vader met trots.

Klaas dacht aan zijn ouders, terwijl hij als jury-lid op een boomtak gezeten, de wedstrijden volgde. Hoe prettig, om straks de jongens mee te nemen naar zijn huis, naar zijn vader en moeder, naar zijn broertjes en zusjes. Maar nu vroeg het vroolijke dolle groepje weer zijn aandacht. Kijk, boerenjongens bleven met geopenden mond staan kijken.

Eindelijk kwam de uitspraak der jury en de prijsuitdeeling. De dorpsjongens hadden zelf voor de prijzen gezorgd. Daar waren zakmessen, boeken, platen, enz. De grootste helft der jongens ont-

vingen een prijs, vergezeld van een gewichtig toespraakje van den voorzitter.

„Nu nog eenmaal „de Piek” afhollen, om 't hardst,” stelde Paul voor. „Dat is goed,” zei Klaas. „Laten we dan van den leeftijd af, om de beurt, twee aan twee gaan. Dan de winners, tot we eindelijk den kampioen hebben. En wie kampioen is, krijgt van mij straks een konijntje.”

„Mooi zoo! Vooruit maar!” riep men dooreen.

Eindelijk bleef Paul Ivenhove met Jaap Weert over.

„Eén, twee, drie!” telde Klaas. Daar gingen ze. In gespannen aandacht werden de jongens nageoogd.

„Jaap 't eerst!” riepen er een paar.

„Nee, Paul is de eerste,” riepen weer anderen.

„Ze waren gelijk beneden,” oordeelde Frans Poelgeest.

„Laten we het overdoen,” sprak Jaap Weert.

„Of laten we stemmen wien de prijs toekomt,” vond Piet Hummelo.

„Ja, stemmen jullie maar,” sprak Paul. „Ik ben doodmoe.”

„Stemmen, stemmen,” riepen er een paar.

„Overdoen, overdoen,” oordeelden weer anderen. Onder deze laatsten was ook Frits. Paul keek hem met vernietigenden blik aan. Zou dat ventje hem noodzaken het over te doen! „Als jullie naar die gekkenpraat van Mol luisteren, dan geef je Jaap den prijs maar,” zei Paul koeltjes.

„Maar wij zijn het met Frits eens,” klonk het ferm uit den mond van Gijs Knol.

„Laat hij voor mijn part zijn luie kruideniersbeenen uitsteken,” bromde Paul op tergenden toon.

Frits kleurde, balde zijn vuisten en had groote moeite zich te bedwingen. Hij meende werkelijk rechtvaardig te zijn.

Verscheiden jongens plaatsten zich naast Frits en trokken luide diens partij. Dit prikkelde Paul in hooge mate, en met minachting wijzend op Frits' gebalde vuisten, sprak hij tartend: „Wil je je soms met mij meten, plebejer?”

Nu plaatste Klaas Bork zich pal voor Paul. Zijn goedig gezicht was vertrokken van toorn, toen hij stampvoetend uitriep: „Zwijg Paul!” Dat maakte indruk. En Klaas ging voort: „Het is laf van je om Frits te beleedigen, die niets kwaads bedoelt”. Een goedkeurend gemompel werd alom vernomen. Het ontging Paul niet; het bloed steeg hem naar de wangen. Zou hij, Paul van Ivenhove, zich door

zoo'n troep boerenpummels de les laten lezen? „Bemoei je niet met mijn zaken, Bork; als dat ventje bakkeleien wil, (en Paul deed een stap in de richting naar Frits) dan...

Hij kon zijn zin niet voltooien, want Klaas plaatste zich als een schutsengel voor Frits en bulderde: „Dan zul je het met Klaas Bork te kwaad krijgen.” Pauls drift werd steeds meer aangewakkerd. Hij wijkten, dat nooit! Hij wilde Klaas op zij duwen, om daarmee den jongens te toonen, dat een Paul van Ivenhove voor niemand terugdeinsde. Klaas had niet vermoed, dat Paul zou aanvallen, de duw kwam onverwachts. Klaas maakte een zijwaartsche beweging en — sloeg van het topje van „de Piek” naar beneden, op den harden steenachtigen bodem. „Moordenaar,” siste Jan Bork tegen Paul en toen vloog hij naar beneden, gevolgd door de verschrikte jongensschaar. Ook Paul volgde, maar toen hij daar Klaas Bork roerloos en doodelijk bleek zag liggen, holde hij weg. Voort, voort. 't Was of Jan Bork hem steeds maar toeriep: „Moordenaar, moordenaar!”

„Klaas, beste Klaas,” riep Jan Bork, terwijl hij snikkend bij zijn broer nederknielde. Er kwam geen antwoord.

„Wat moet ik doen?” vroeg Jan in wanhoop aan de andere jongens, die als versuft om hem heen stonden.

„Ik zal vader halen,” zei Frans Poelgeest en liep reeds den weg op. „Leg mijn zakdoek onder zijn hoofd,” raadde Jaap Weert aan. Met vereende krachten tilde men voorzichtig het hoofd op en tot hun schrik bemerkten ze, dat de grond rood gekleurd was van bloed. De arme jongen scheen gewond te zijn aan het achterhoofd.

„Jaap, ga naar huis,” smeekte Jan Bork.

„Toe, ga mee!” vroeg Weert aan Gijs. Het was zoo'n moeilijke boodschap.

Toen ze de oprijlaan ingingen, kwam de Burgemeester hen reeds tegemoet. Hij dacht, dat de jongens al op het aardbeienmaal afkwamen. Hakkelend, zooveel mogelijk het ergste verbloemend, vertelden ze den verschrikten vader van de toedracht der zaak. De Burgemeester ging dadelijk met de jongens mee. Toen ze „de Piek” naderden, zagen ze, dat dokter Poelgeest er reeds was. Klaas had nu de oogen geopend, maar staarde zóó versuft om zich heen, dat het den armen vader bang om het hart werd. De wond werd verbonden en aan een paar jongens werd opgedragen naar Klei-Hoeve te gaan en daar te verzoeken den jachtwagen in te spannen. Binnen

een kwartier stond deze op den weg. Met veel moeite tilde men Klaas er in, en stapvoets reed men naar de ouderlijke woning. De Burgemeester stapte eerst uit en liep met knikkende knieën naar binnen om zijn vrouw met een enkel woord voor te bereiden.

De jongens keerden stillekens huiswaarts. Welk een droevig slot had deze heerlijke dag.

Den geheelen nacht brandde er licht op de Hoeve. Daar waakten de ouders in stomme smart over hun jongen. Hun jongen, die misschien met zijn leven moest boeten, dat hij vredestichter had willen zijn. Ze dankten God voor het bezit van dien jongen en ze smeekten Hem dat dierbare leven niet af te snijden. O! die nacht was een nacht van worsteling met den eenigen Heelmeester.

Meest in bewusteloozen toestand, vaak ijlend in wilde koortsfantazieën lag daar de arme Klaas. Soms, als de koorts aan het afgaan was, werd hij kalm en om zijn bleeke wangen speelde een glimlach. 't Was een glimlach, die vader en moeder de tranen langs de wangen deed stroomen. En toch was er troost in hun smart. Juist in die kalme oogenblikken, was het hun, als doorleefden ze die heerlijke beloften Gods: Ik zal u niet verlaten, en: Ik zal u niet begeben.

't Was op den vierden dag, dat de dokter voor 't eerst eenige hoop durfde geven. Gode zij dank, dien avond zei Klaas fluisterend: „Dag vader, dag moeder.” Hij was tot het leven weergekeerd. En de Burgemeester snelde naar de bedjes van zijn kinderen om hun te vertellen, dat broer Klaas misschien behouden was. Hij spoedde zich toen naar de keuken, naar de schuren, naar de stallen om het personeel te laten deelen in zijn geluk. De vrouwen pinkten een traan weg, het manvolk snoot vervaarlijk den neus om hun groote ontroering en dankbaarheid meester te blijven. Want, van Klaas hielden ze allen. Langzaam maar zeker ging nu de zieke vooruit. De matte oogen herkregen hun glans. De oude, zonnige glimlach verdween niet weder.

(Wordt vervolgd.)

DE VREDESTICHTER
DOOR
W. BLOMBERG-ZEEMAN.

II.

Hoe het Paul verging? Hij kwam heel anders thuis, dan hij 'smorgens was uitgegaan. Toen was hij er zoo echt zelfbewust, zoo in 't gevoel, dat het toch een groote eer was voor de jongens, op uitgetrokken. En nu kwam hij thuis in gebogen houding, de pet diep op het hoofd gedrukt, geheel het toonbeeld van iemand, die zich der wanhoop nabij voelt. Zijn vader was eenige dagen op reis. Aan de huishoudster deelde hij medé, dat hij dood-op was en dus liever naar bed ging. O, was er maar iemand geweest voor wien hij zijn hart kon uitstorten. Arme, rijke Paul. Hij had geen moeder meer, die hem kon leiden, die hem kon liefhebben, die met hem bad. Dien avond woelde hij rusteloos op zijn prachtig, gebeeldhouwd ledikant. Telkens zag hij Klaas weer, bleek en bebloed. Telkens hoorde hij Jan zeggen: „moordenaar.”

Voor dag en dauw stond hij op en ging den tuin in. Kon hij maar rust krijgen! Wist hij maar, of Klaas nog leefde! Wacht, daar liep Leo Veder al! Die ging zeker naar Boschvliet om naar Klaas te vragen. Hij zou hem volgen en dan zou hij ergens op hem wachten. Maar als hem eens iemand herkende? Terug maar weer, naar huis. De huishoudster maakte de opmerking, dat jonheer Paul er slecht uitzag en of ze den dokter wou laten komen. Hij snauwde het goede mensch zoo af, dat ze hem verder maar liet begaan. Alweer zwierf hij om het tuinhek. Leo zou hier zeker voorbij komen. Daar was hij.

„Leo!”

„Paul.”

„Ben je bij....”

„Ja, ik ben bij Bork geweest. Een stuivertje op zijn kant, dat Klaas het haalt. Bonjour.”

Paul voelde, dat Leo verder niets met hem te maken wilde hebben. Zoo zouden ze er allen zeker over denken. Hij rilde bij de gedachte aan de weinig rooskleurige toekomst, die hem wachtte.

De volgende week kwam de baron thuis. Met bezorgdheid keek hij naar zijn jongen. Wat zag hij betrokken, wat was hij rusteloos in zijn doen en laten.

„We zullen samen een mooi reisje maken,” opperde de baron. „Graag vader,” zei Paul. Hij snakte er naar hier vandaan te gaan. Maar zou hij elders rust hebben? Neen, de herinnering zou ieder genot vergallen. Den volgenden morgen gaf hij voor een wandeling te maken. Zijn besluit stond vast. Zoo kon hij niet langer leven, hij moest naar Klei-Hoeve. Hij zou alleen maar even vragen aan een dienstbode of knecht, hoe Klaas het maakte. Dan spoedig rechtsomkeert.

Vlug liep hij den dorpsweg op, maar hoe meer hij de Hoeve naderde, hoe meer hij zijn stap vertraagde. Ja, daar was het. Het hek werd juist geopend, en — Burgemeester Bork stond voor hem.

Paul verschrok. Eenigszins haperend deed hij zijn boodschap. Heel vriendelijk klonk het: „Ga jij maar eens naar hem toe, hoor! Dat zal Klaas genoeg doen een schoolvriendje te zien. Hoe heet je?”

„Ik.... ik.... Ik ben Paul van Ivenhove.”

De goedige trekken van den burgervader werden stuursch en hard. Met gefronste wenkbrauwen keek hij Paul doordringend aan. Dus, dat was de knaap, die hem bijna zijn kind ontnomen had, die hem al dat leed, al dien angst had aangedaan. Hoe durfde hij het wagen hierheen te komen.

Daar stonden zij tegenover elkaar, 't was of ze er op wachtten, wie het eerste woord zou spreken. Paul wenschte uit den grond van zijn hart, dat hij maar thuis was gebleven. „Vergeving, meneer,” stamelde hij eindelijk.

Burgemeester Bork wilde iets zeggen, maar het doorgestane leed deed zich nog zoo zeer gevoelen, dat slechts een paar tranen langs

A. LEVSIJK.

zijn grijzenden baard rolden. Dat was te veel voor Paul. Nu eerst overzag hij de grootte van het leed, door hem veroorzaakt. Hij leunde met het hoofd tegen een boom en snikte het uit, hij Paul van Ivenhove, van wien niemand ooit een traan gezien had.

„Kom maar mee,” sprak de Burgemeester zachtjes, terwijl hij hem voorging naar huis. De voordeur stond aan, meneer Bork trad de gang in, liep de trap op, steeds gevolgd door Paul. Eindelijk opende hij een deur en wenkte Paul binnen te gaan. Het was de ziekenkamer. Paul bevond zich tegenover Klaas. Verbaasd keek Klaas zijn bezoeker aan, toen gleed de oude glimlach over zijn smal gezichtje, hij stak zijn witte hand uit en zei vroolijk: „Daar doe je goed aan. Goeden dag!” Toen verwijderde de Burgemeester zich. Hij wist niet, hoe het kwam, maar al weer kwamen een paar waterlanders voor den dag. Die goeie Klaas ook! Beneden moest hij even bij moeder de vrouw het grootte nieuws vertellen. „Als het hem maar niet vermoeit,” zei mevrouw Bork. Na een kwartiertje ging ze eens kijken. Wat zagen die twee jongens er gelukkig uit.

„Hij mag nog wel eens terugkomen, hè moedertje?” vroeg Klaas. En mevrouw knikte van ja. Maar nu moest Paul gaan.

„Tot ziens,” klonk het van weerskanten. Verruimd ondernam Paul den terugweg. Toch ging hij niet regelrecht naar huis. Hij had a gezegd nu moest de b volgen. Nog meer was er goed te maken. Al had hij Frits Mol geen lichamelijk letsel toegebracht, hij had hem toch gekwetst en beledigd.

Wat keek die arme juffrouw Mol op, toen daar jonker van Ivenhove haar winkeltje binnenstapte en vroeg om Frits te spreken. Lieve deugd, als dat maar wat goeds betekende. Ze had van Frits gehoord, hoe treurig dat dagje was afgeloopen en in stilte had ze gewenscht, dat haar jongen maar in de negotie was gegaan. Hij hoorde immers niet bij dat grootte volk.

Toen ze Paul naar het opkamertje verwees, waar Frits zat te lezen, liet ze de deur op een kier staan, om een oogje in het zeil te kunnen houden.

Maar wat was dat? Daar stapte de jonker op haar jongen toe en drukte hem de hand en prevelde woorden over vergeving. Frits stond beteuterd te kijken. Was dat Paul wel? Ontroerd greep hij de toegestoken hand. Juffrouw Mol wreef met de punt van haar schoone schortje langs de oogen en ging maar weer aan de bezigheden. Die twee daar binnen waren bezig om van iets leelijks

iets moois te maken. Wonderlijk, zooals het kwade vaak ten goede gekeerd kan worden in Gods hand.

Den volgenden dag kwam Paul Frits halen om samen naar Klei-Hoeve te gaan. Klaas kon zich dan overtuigen, dat Paul af-

gedaan had met het oude. „Ik wist het wel,” was alles wat Klaas zei, toen de beide jongens binnentraden. „Wat zul je nog prettige dagen hebben,” voegde hij Paul toe, toen deze vertelde, dat hij met zijn vader een reisje ging maken.

En Paul *had* heerlijke dagen. Met een verruimd hart kon hij genieten van Gods schoone schepping. Geregeld stuurde hij kaarten naar Klaas en op zekeren dag kwam de Burgemeester boven met een postpakket. „Uit Laren,” las hij. „Van Paul, hoe aardig,” zei Klaas, terwijl hij zenuwachtig de touwtjes losknoopte. Eindelijk

kwam er een prachtig schilderstukje te voorschijn, daaronder stond in sierlijke letters: Wees een zegen. Aan de achterzijde was een stukje papier geplakt en daar had Paul eigenhandig op geschreven: „Dat was *jij* voor mij.” P. v. I.

